

Total Pages – 4

B.A. RNLKWC-/SANS/CC-9/22

2022

SANSKRIT

B.A. Fourth Semester End Examination - 2022

PAPER - CC-9

Full Marks : 60

Time : 3 hours

*The figures in the right-hand margin indicate marks.
Candidates are required to give their answers in their own
words as far as practicable.
Illustrate the answers wherever necessary.*

A. यथाकामं संस्कृतभाषया देवनागरीलिप्या च दश प्रश्नाः समाधेयाः
2×10=20

1. मातृस्यन्यायः कः ?
2. क्रोधजः व्यसनः कतिविधः ? के च ते ?
3. राज्ञः कानि मौलिकानि कर्तव्यानि ?

(Turn Over)

(2)

4. तौर्यत्रिकशब्दस्य कः अर्थः भवति?
5. दण्डप्रयोगात् पूर्वं किं किं विचारणीयम्?
6. 'याज्ञवल्क्यसंहिता' कीदृशः ग्रन्थः? याज्ञवल्क्यशब्दस्य निर्वचनं किम् अस्ति?
7. व्यवहारशब्दस्य कोऽर्थः? व्यवहारस्य कियन्तः पादाः सन्ति?
8. याज्ञवल्क्यसंहितायाः तृतीयाध्यायस्य नाम किमस्ति? व्यवहारशब्दस्य व्युत्पत्तिः प्रदर्शयत।
9. 'रिषौ मित्रे च ये समाः'—इत्यस्य कोऽर्थः?
10. प्राङ्गविवाकस्य संज्ञा का भवति?
11. अर्थशास्त्रं कीदृशं शास्त्रम्? अर्थशास्त्रस्य प्रथमाधिकरणस्य नाम किम्?
12. 'मानवाः' के भवन्ति? मानवाः कति विधाः स्त्रीकुर्वन्ति?
13. योगक्षेमसाधनमित्यस्य कोऽर्थः?
14. ब्राह्मणस्य स्वधर्मः कोऽस्ति?
15. औशनसानुसारं विद्या का भवति? आन्वीक्षिकी का भवति?

B.A. RNLKWC-/SANS/CC-9/22

(Continued)

(3)

B. यथानिर्देशं संस्कृतभाषया देवनागरीलिप्या च समाधेयाः। 5×4=20

1. एकमेव दहत्यग्निंरं दुरूपसर्पिणम्।
कुलं दहति राजाग्निः सपशुद्रव्यसञ्चयम्॥
2. यत्र श्यामो लोहिताक्षो दण्डश्चरति पापहा।
प्रजास्तत्र न मुह्यन्ति नेता चेत् साधु पश्यति॥

अथवा

एवंवृत्तस्य नृपतेः शिलोच्छेनापि जीवतः।
विस्तीर्यति यशो लोके तैलविन्दुरिवाम्भसि॥

अथवा

प्रत्यर्थिनोऽग्रतो लेख्यं यथावेदितमर्थना।
समामासतदर्धाहर्नामजात्यादिचिह्नितम्॥

3. श्रुतार्थस्योत्तरं लेख्यं पूर्वविदकसन्निधौ।
ततोऽर्थी लेखयेत् सद्यः प्रतिज्ञातार्थसाधनम्॥

अथवा

B.A. RNLKWC-/SANS/CC-9/22

(Turn Over)

(4)

तत्सिद्धौ सिद्धिमानोति विपरीतमतोऽन्यथा ।

चतुष्पाद् व्यवहारोऽयं विवादेषूपदर्शितः ॥

4. प्रदीपः सर्वविद्यानामुपायः सर्वकर्मणाम् ।
आश्रयः सर्वधर्माणां शश्वदान्वीक्षिकी मता ॥

अथवा

यावद्भ्यो गुह्यमाचष्टे जनेभ्यः पुरुषाधिपः ।

अवशः कर्मणा तेन वश्यो भवति तावताम् ॥

C. द्वौ समाधत्त ।

10×2=20

1. दुर्गस्य स्वरूपं भेदान् च आलोचयत ।
2. मनुनिर्देशितां प्राचीनभारतीयां युद्धनीतिम् आलोचयत ।
3. ऋणादानविषये याज्ञवल्क्यस्याभिमतमालोचयत ।
4. अर्थशास्त्रानुसारेण सोदाहरणमिन्द्रियजयमालोचयत ।